

BOLDIZSÁR ILDIKÓ

SZERKESZTÉSÉBEN

MESÉK

A CSODAKERTRŐL

AZ EGYETLEN FÖLDÉRT

MAGVETŐ
BUDAPEST, 2019

<https://metamorphoses.hu>

A kiadás időpontjáig nem sikerült valamennyi jogtulajdonost megtalálnunk, ezért a fordítói jogdíjat elkülönített számlán kezeljük a jogosultak jelentkezéséig.

© Metamorphoses Meseterápiás Egyesület, 2019

A CSODAKERT

alamikor élt két szegény jóbarát: Aszán meg Hászen. Aszán kis darabka földjét művelgette, Hászen nyájacskaáját legeltette. Így szerezték meg szűkösen a betevő falatot. Mindketten özvegyemberek voltak, de Aszánnak volt egy szép, kedves leánya – ő volt minden vigasztalása, Hászennek pedig egy deli, szófogadó fia – minden reménysége.

Egyik tavasszal, mikor Aszán éppen arra készült, hogy ki-menjen a földecskéjére, nagy bajba jutott Hászen: tönkretette a sztyeppét a szörnyű vihar, és Hászennek minden juha elpusztult. Könnyezve, fia vállára támaszkodva tántorgott el a barátjához, és így szólt hozzá:

– Azért jöttem, Aszán, hogy búcsút vegyek tőled. Nyájam elpusztult, és nélküle nekem is hamarosan el kell pusztulnom.

Sírva fakadt Aszán e szavak hallatán, megölelte barátját, és azt mondta neki:

– Kedves barátom, a szívem fele a tiéd, hát ne ellenkezz, fogadd el a földecskémmek is a felét. Nyugodj meg, és láss munkához!

Attól kezdve Hászen is földműves lett. Teltek a napok, múltak a hónapok, az esztendőök. Egyszer, amint Hászen a földjén kapálgatott, hirtelen különös zaj ütötte meg a fülét. Ott, abban a helyben ásni kezdett szaporán, s hát egy régi üst termett a szeme előtt. Színültig volt az üst aranypénzzel. Magáról is megfélekedezett Hászen az örömtől, kiemelte az üstöt a földből, és máris futott vele a barátjához.

– Örvendezz, Aszán! – kiáltotta futtában. – Örvendezz, mert bekopogtatott hozzád a szerencse! A földeden egy arannyal tele üstöt találtam. Most már bizton megszabadulsz a szegénységtől!

Aszán barátságos mosollyal fogadta, és így válaszolt:

– Ismerem az önzetlenségedet, Hászen, de ez az arany a tiéd, nem az enyém, mert a kincset a saját földeden találtad.

– Ismerem a nagylelkűségedet, Aszán – vetette ellen Hászen –, de amikor nekem ajándékoztad a földedet, nem adtad nekem azt is, amit a föld rejteget magában.

– Kedves barátom – mondotta Aszán –, a föld minden kincse azé, aki azt a földet verejtékével öntözte.

Így vitáztak még sokáig a jóbarátok. Végül azt mondja Aszán:

– Vessünk véget a vitának, Hászen! Van neked egy vőlegénynek való fiad, nekem meg egy eladó sorban lévő leányom. Már régóta szeretik egymást. Házassítsuk össze őket, és adjuk nekik az aranyat. Bár a gyermekeink ne tudnák meg, hogy mi a szegénység!

Mikor a jóbarátok bejelentették elhatározásukat, gyermekeik épphogy meg nem haltak örömben. Még aznap vidám lakodalmat ültek. A fiatal pár Hászen kunyhójában telepedett meg, Hászen pedig átköltözött Aszánhoz.

Másnap, még alig pirkadt, a fiatal házaspár már az apai kunyhóban voltak. Gondterhelt az arcuk, kezükben az arannyal tele üst.

– Mi történt, gyermekeim?! – kiáltott fel Aszán meg Hászen. – Miféle nagy baj költött fel ilyen korán?

– Eljöttünk, hogy megmondjuk nektek – felelték a fiatalok –, nem lehet a gyermeké az, amivel nem sokat törődtek a szülők. Mi arany nélkül is gazdagok vagyunk. A mi szerelmünk többet ér a világ minden kincsénél. – És letették az üstöt a földre, a kunyhó közepébe.

Akkor újból elkezdődött a vita, hogy kié is legyen a kincs. És addig vitatkoztak, míg csak eszükbe nem jutott, hogy men-

jenek el az arannyal egy híres bölcshez, aki valahol messze, a sztyeppén lakott.

A bölcs egy elnyútt sátor szakadozott vászondarabján üldögélt. Mellette ült négy tanítványa is.

– Miféle nagy szükség vezetett hozzám, jóemberek? – kérdezte a bölcs az érkezőktől.

Akkor azok elmesélték, miről vitáztak. Miután meghallgatta őket, sokáig töprengett a bölcs, aztán így szólt idősebbik tanítványához:

– Mondd, ha a helyemben lennél, hogyan döntenéd el ezeknek az embereknek a vitáját?

Az idősebbik tanítvány így felelt:

– Megparancsolnám, hogy vigyék el az aranyat a kánnak, hiszen ő az úr a föld minden kincse fölött.

Összevonta a szemöldökét a bölcs, és megkérdezte második tanítványát:

– Hát te hogyan döntenél az én helyemben?

A második tanítvány így felelt:

– Én megtartanám az aranyat magamnak, hiszen minden, amiről a vitázó felek lemondanak, a bírát illeti meg!

Még jobban összevonta szemöldökét a bölcs, de ugyanolyan nyugodtan tette fel a kérdést a harmadik tanítványának is:

– Most te mondd el, hogyan kerülnél ki ebből a kényes helyzetből?

Azt mondja a harmadik tanítvány:

– Ha már az az arany senkié, mert mindenki lemond róla, én megparancsolnám, ássák el újból a földbe.

Egészen elkomorodott a bölcs, és megkérdezte a negyedik – a legfiatalabb – tanítványát:

– Nos, te mit szólsz hozzá, gyermekem?

– Ó, tanítómesterem! – kezdte a legkisebbik tanítvány. – Én ebből az aranyból a sivár pusztában nagy, árnyas kertet ültetnék, hogy ott minden szegény vándor megpihenhessen, gyümölcsseit élvezhesse.

E szavak hallatán felállt a helyéről a bölcs, könnybe lábadtak szemei, úgy ölelte át az ifjút.

– Valóban igazuk van azoknak – szólta a bölcs –, akik azt mondják: Tekintsd idősebbnek magadnál azt a fiatalt, aki okos. Igazságos a döntésed, gyermekem. Vedd hát ezt az aranyat, menj vele a kán fővárosába, vásárolj ott meg érte a legjobb magvakat, és miután visszatérsz, csináld meg azt a kertet, amelyről beszéltél. Hadd emlékezzenek örökké reád a szegények, meg ezekre a nagylelkű emberekre, akik az aranyat hozták.

Rögvest zsákba öntötte az ifjú az aranyat, és a zsákot a hátára vetve útnak indult.

Amint megérkezett a városba, mindjárt a vásárba sietett, ott bolyongott a zsigor forgatagban – a magárusokat kereste.

Soká bolyongott, megbámulta a kirakott portékát, a színes kelméket. Egyszerre csak a háta mögött karaváncsengettyűk csendültek, hangos kiáltozás hallatszott. Az ifjú megfordult, és mit látott! A vásártéren végelethetetlen karaván haladt át, nem mindennapi rakománnyal terhelve. A tevék hátát áruval teli bálák helyett élő madarakkal, ezernyi madárral rakták meg, melyek a hegyekben, az erdőkben és a pusztán fészkelnek. A madarak lábai összekötözve, törött, tépett szárnyaik rongyok gyanánt csüngtek alá, színes tollacskáik felhőként szálltak a karaván fölött. A karaván minden egyes lépésénél a madárfejecskék a tevék oldalához csapódtak, és kitátott csőrükből panaszos hangok törtek fel. Az ifjúnak a szíve is összeszorult, mikor ezt meglátta. Átvergődött a kíváncsiskodó sokaságon, odament a karavánbasihoz, és tisztelettudóan meghajolva megkérdezte:

– Uram, ki ítélte ezeket a gyönyörű madárkákat ily kegyetlen kínra, és merre visz velük az utatok?

Így felelt a karavánbasi:

– A kán udvarába megyünk. A madarak a kán asztalára kerülnek. Ötszáz cservonyecet fizet értük a kán.

– Szabadon engeded-e őket, ha kétszer annyi aranyat adok?

– kérdezte a fiú.

A karavánbasi csúfondárosan nézett végig rajta, és rá se hederítve folytatta útját. Akkor az ifjú ledobta a hátáról a bőr-

zsákot, és a karavánbasi előtt kioldozta. A karavánbasi megállt, nem jött, hogy higgyen a szemének, de amikor észhez tért, hogy milyen kincset is ajánlanak neki, nyomban megparancsolta a karavánhajtóknak, oldozzák el a madarakat.

A madarak alig érezték meg a szabadságot, egy szempillantás alatt az ég felé vették röptüket. Annyian voltak, hogy minden elsötétült tőlük, akárcsak éjjel, a szárnyak suhogásától pedig hatalmas szélvész kerekedett a földön.

Hosszasan nézett az ifjú a távozó madarak nyomába, aztán mikor már eltűntek a szeme elől, felemelte a földről az üres bőrzsákot, és hazafelé vette útját. A szíve ujjongott, lábai könnyedén mozogtak, ajkáról vígan csendült a óta.

De minél közelebb jutott szülőföldjéhez, egyre keserűbb gondolatok lettek úrrá rajta, és a büntudat mindjobban szorongatta a szívét.

– Ki adott jogot nekem arra, hogy kényem-kedvem szerint rendelkezem a mások kincsével? Hát nem én magam javasoltam, hogy ültessenek kertet a szegényeknek? Mit is tudok most mondani tanítómesteremnek és azoknak a jóhiszemű embereknek, akik várják, hogy visszatérjek a magvakkal?

Így dorgálta az ifjú önmagát. Már-már teljesen úrrá lett rajta az elkeseredés, a földre vetette magát, és a halált hívta, szegény feje! Végül úgy elbágyasztotta a kesergés, hogy mély álomba merült.

És lám, mit álmodott: nem tudni, honnan, honnan nem, a mellére szállt egy gyönyörű, tarka kis madár, és így kezdett dalolni csodálatos hangján: „Ébredezz szaporán, mert amit látni fogsz, az egyszeriben felszárítja a könnyedet!”

Miután így énekelt, a madárka felröppent, és elszállt. Az ifjú kinyitotta a szemét – mozdulni sem bírt ámulatában. A pusztát széltében-hosszában csodálatos madarak lepték el, serényen tettek-vettek, nem tudni, mivel szorgoskodtak. A madarak lábacskaikkal gödröcskéket vájtak, csőrükből fehér magvacskákat hullattak azokba, aztán szárnyaikkal ismét betakargatták a földet.

Megmozdult az ifjú, és a madarak abban a pillanatban felröppentek, az ég felé repültek. És megint sötét lett, akárcsak éjjel, és a szárnyak suhogásától szélvész kerekedett a földön. De ezután még nagyobb csoda következett: mindenik gödröcskéből, melyeket a madarak vájtak, egyszerre csak zöld hajtások sarjadtak, nőttek, nőttek, és hamarosan terebélyes, lombos fákká változtak, melyeket pompásan borítottak be a csillogó levelek. Alig telt el egy szempillantás, a fák ágain már sosem látott, gyönyörű virágok nyíltak, édes illattal töltötték be a levegőt. Aztán lehulltak a virágszirmok, s helyükön máris aranyszínű almácskák csüngtek alá az ágakon.

Se szeri, se száma, mennyi terebély almafa volt ott; olyan volt a kérgük, mint a borostyánkő. A vaskos fatörzsek között mindenfelé dús szőlőtőkék, barackfaligetek, gyönyörű rétek voltak, melyeket buja fű és színes tulipánok borítottak. A széles ösvények bársonyos virágszirmokkal voltak telehintve, melyek éppen hogy lehullottak a fákról. Az ösvények mellett hűs vizű öntözőcsatornák csobogtak-csörgedeztek, partjuk színes drágakövekkel kirakva. Fenn pedig – az ifjú feje fölött – amúgy röpködtek, csiviteltek a madárkák: éppen olyanok voltak, olyan szépek, olyan kellemes hangúak, mint az, amelyiket álmában látott.

Ámuldozva tekintett körül az ifjú; alig hitte, hogy ébren van, és ébren látja azt a kertet. De hogy mégis meggyőződjék, hangozan felkiáltott – és tisztán hallotta a saját hangját, melyet megsokszorozott a visszhang. De a látomás csak nem tűnt el. Akkor minden erejét összeszedve elindult, meg sem állott a bölcs öreg kibitkájáig, és ott mindent elmondott, ami vele történt. Amint meghallották a történeteket, a bölcs és másik három tanítványa, meg Aszán és Hászén is, meg az ifjú pár is, szerették volna azon nyomban megtekinteni azt a kertet.

A kerthez pedig szegény emberek sokasága özönlött mindenfelől. Az ösvényeken sétáltak, a virágszirmokat taposták, de a virágszirmok nem hervadtak el. Ittak az öntözőcsatornák vizéből, de a víz nem lett zavaros. Gyümölcsöt is szakítottak

a fákról, de a gyümölcs nem fogyott. Naphosszat csengett a kertben a vidám nóta, a jókedvű kacaj.

Mikor pedig beesteledett, és sötétség borult a földre, az almácskákból kékes színű, kellemes fény kezdett szüremelni, a madarak pedig dalolni kezdtek – édesen, csöndesen. Akkor a szegény vándorok leheveredtek a fák alá, a buja fűre, és mély álomba merültek, elégedetten és boldogan – először életükben.

(kazah népmese)

MAGVETŐ
KÖNYVKIADÓ ÉS KERESKEDELMI KFT.
www.magveto.hu
www.facebook.com/magveto
magveto.kiado@lira.hu
Felelős kiadó Dávid Anna

Nyomtatta és kötötte
a Central Dabasi Nyomda Zrt., 2019-ben
Felelős vezető Balizs Attila vezérigazgató

Felelős szerkesztő Turi Tímea
Kézirat-előkészítő Tomka Eszter
Korrektor Hradeczky Moni
A kötetet Pintér József tervezte
Műszaki vezető Takács Klári
Kiadványszám 9058
Adobe Jenson betűtípusból szedve
ISBN 978 963 14 3965 6